

การประเมินผลการเรียนการสอนวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า)

■ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเรียนวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต จำแนกตามตัวแปร เพศ คณะแผนกเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิต ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 462 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามคณะวิชาชั้นปี และเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่า Z-test และ F-test

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นิสิตมีความเห็นว่าการเรียนรายวิชา บส 101 นั้น นิสิตได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนในระดับมากโดยรวม และรายข้อ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า
 - 1.1 นิสิตที่มีเพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน
 - 1.2 นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าการบรรลุจุดประสงค์มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
 - 1.3 นิสิตสังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษาที่มีความเห็นว่าการบรรลุจุดประสงค์ มากกว่านิสิตคณะวิชาอื่นๆ
2. นิสิตมีความเห็นว่าการหาวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าโดยรวมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า
 - 2.1 นิสิตที่มีเพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และชั้นปีต่างกัน มีความเห็นว่าการหาวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตสังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นว่าเนื้อหาวิชา บส 101 มีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่า มีประโยชน์มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์และคณะเภสัชศาสตร์

3. นิสิตมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวตามตัวแปรต่างๆ พบว่า

3.1 นิสิตที่มีเพศและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ในด้านต่างๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

3.3 นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์ ในด้านต่างๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะ ศิลปกรรมศาสตร์

4. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101

4.1 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.60) เห็นว่าวิชา บส 101 ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไป บังคับให้ นิสิตทุกคนต้องเรียนดังเช่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้

4.2 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.80) เห็นว่าการสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์เป็นทีม ให้ อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องรับผิดชอบสอนในเรื่องนั้นๆ

4.3 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.10) เห็นว่าการสอนวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียน ไม่เกิน 50 คน

4.4 นิสิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 59.30) เห็นว่าควรจัดทำบทเรียนรายวิชานี้ไว้บนอินเทอร์เน็ตที่ เว็บไซต์ของภาควิชา

ภูมิหลัง

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานอกจากนิสิตจะ เรียนรู้จากการสอนของอาจารย์ในชั้นเรียนแล้ว นิสิต ยังต้องค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างมากอีกด้วย จึง จะประสบความสำเร็จและเกิดความเป็นเลิศทางวิชาการขึ้นได้ สถาบันการศึกษาทั้งหลายจึงจำต้องสร้าง แหล่งที่จะเป็นศูนย์การศึกษาค้นคว้าขึ้น นั่นก็คือห้อง

สมุด ห้องสมุดจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการศึกษา และ ไม่เพียงแต่จะเป็นแหล่งความรู้เท่านั้น ยังเป็นแหล่ง สร้างเสริมให้นิสิตเป็นผู้มีทักษะทางปัญญาอีกด้วย

ปัจจุบันห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาจะรวบรวม วัสดุสารสนเทศไว้หลากหลายรูปแบบ มีระบบการจัด เก็บที่มีลักษณะเฉพาะ จำเป็นที่ผู้ใช้ต้องเรียนรู้วิธีการ ใช้ วิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ มหาวิทยาลัยต่างๆ

จึงจัดให้มีการสอนรายวิชาในลักษณะ “การใช้ห้องสมุด” ขึ้น โดยมีชื่อเรียกรายวิชาและการจัดการสอนแตกต่างกันไป เช่น บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตปริญญาตรีทุกคน บางแห่งจัดเป็นวิชาบังคับของบางคณะวิชา บางแห่งเป็นวิชาเลือกของบางคณะวิชา บางแห่งจัดแทรกอยู่ในรายวิชาอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมาเป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะๆ จาก 1 หน่วยกิตเป็น 2 หน่วยกิตในปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อรายวิชาจาก “การใช้ห้องสมุด” เป็น “ห้องสมุดกับการศึกษาค้นคว้า” และเป็น “สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า” ในปัจจุบัน แต่ตลอดระยะเวลาที่เปิดสอนมา ยังไม่มีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว และปัจจุบันมีแหล่งสารสนเทศมากมายนอกเหนือไปจากห้องสมุด มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้จำเป็นที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้ตนเองได้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้สำนักหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการใช้ระบบโอแพกเป็นเครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลต่อเนื้อหาในการเรียนการสอนของรายวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) นี้มากพอควร และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ก็ได้ปรับปรุงแนวการสอนให้เป็นที่ไปตามความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนรายวิชานี้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากวิชานี้จะเป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้แหล่งสารสนเทศ รู้วิธีการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ รู้จักกลั่นกรองสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ภาค

วิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์จึงเห็นสมควรดำเนินการวิจัยโดยศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเรียนการสอนวิชา บส101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า)
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อการเรียนการสอนวิชา บส101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และคณะวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยจะทำให้ได้ทราบความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) ในด้านต่างๆ ข้อมูลดังกล่าวภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรับปรุงการเรียนการสอน ในการผลิตตำราเรียนวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้าให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประชากร ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2

ประจำปีการศึกษา 2544 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา คือ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ รวม 6,087 คน (ยกเว้น คณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่เปิดใหม่ มีนิสิตยังไม่ครบ 4 ชั้นปี)

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้เรียนรายวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) มาแล้ว ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะวิชา ชั้นปี และ เพศ ได้นิสิตจำนวน 462 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 เพศ แบ่งเป็น
 - 1.1.1 เพศชาย
 - 1.1.2 เพศหญิง
 - 1.2 ชั้นปี แบ่งเป็น
 - 1.2.1 ชั้นปีที่ 2
 - 1.2.2 ชั้นปีที่ 3
 - 1.2.3 ชั้นปีที่ 4
 - 1.3 คณะวิชา แบ่งเป็น
 - 1.3.1 คณะมนุษยศาสตร์
 - 1.3.2 คณะวิทยาศาสตร์
 - 1.3.3 คณะสังคมศาสตร์
 - 1.3.4 คณะทันตแพทยศาสตร์
 - 1.3.5 คณะแพทยศาสตร์

- 1.3.6 คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 1.3.7 คณะเภสัชศาสตร์
- 1.3.8 คณะสหเวชศาสตร์
- 1.3.9 คณะศิลปกรรมศาสตร์
- 1.3.10 คณะพลศึกษา
- 1.3.11 คณะศึกษาศาสตร์
- 1.4 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม แบ่งเป็น
 - 1.4.1 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง

2.00-2.75

1.4.2 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง

2.76-4.00

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2544 ที่ศึกษาอยู่ใน 11 คณะวิชา จำนวน 6,087 คน ยกเว้น คณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีนิสิตยังไม่ครบ 4 ชั้นปี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้เรียนรายวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) มาแล้ว ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะวิชา ชั้นปี และเพศ ได้นิสิตจำนวน 462 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะวิชา และชั้นปี

คณะวิชา	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม
มนุษยศาสตร์	12	13	20	45
วิทยาศาสตร์	15	15	15	45
สังคมศาสตร์	15	15	12	42
ทันตแพทยศาสตร์	13	12	15	40
แพทยศาสตร์	15	12	15	42
วิศวกรรมศาสตร์	6	11	10	27
เภสัชศาสตร์	15	15	15	45
สหเวชศาสตร์	15	15	15	45
ศิลปกรรมศาสตร์	28	15	2	45
พลศึกษา	15	14	15	44
ศึกษาศาสตร์	15	15	12	42
รวม	164	152	146	462

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา บส 101 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า

2. คณะผู้วิจัยช่วยกันสร้างแบบสอบถามติดตามผลการเรียนวิชา บส101 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต คือ เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชาที่สังกัด

2.2 ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 แบ่งย่อยเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ถามการบรรลุจุดประสงค์ของรายวิชา เมื่อได้

เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว ส่วนที่ 2 ถามความคิดเห็นว่าเนื้อหารายวิชา บส 101 ที่ได้เรียนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับใด ส่วนที่ 3 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ที่สอนวิชา บส 101 ทั้ง 3 ส่วนแรกนี้ การตอบข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการสอนวิชา บส 101 การตอบเป็นแบบให้เลือกตอบ

2.3 ตอนที่ 3 เป็นส่วนปลายเปิดเพื่อให้ นิสิตแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน วิชา บส 101 ที่นอกเหนือไปจากข้อคำถามที่ได้ถามใน 2 ตอนแรก

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ ก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าคุณเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่าส่วนใหญ่ที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าคุณเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เช่นกัน

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่านิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน ในข้อ 2 (เพื่อให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ ข้อ 3 (เพื่อให้สามารถเลือกและสังเคราะห์ สารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม) มากกว่านิสิตคณะเภสัชศาสตร์ ข้อ 4 (เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ ข้อ 5 (เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศ และมีนิสัยใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต) มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

ส่วนในข้อ 1 (เพื่อให้เข้าใจความหมายและคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม) นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุ

จุดประสงค์ของการเรียน มากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์

3. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าโดยรวมเนื้อหาวิชา บส 101 ทั้งหมดมีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าของตนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นิสิตเห็นว่ามีความสำคัญสูงในระดับมาก 5 ข้อแรกคือ การใช้ระบบไอแพกของห้องสมุด ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด วัสดุสารสนเทศ ชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด ระบบการจัดเก็บ จัดเรียง วัสดุสารสนเทศของห้องสมุด หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ

สำหรับข้อที่นิสิตมีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ คือ การเรียงบัตรรายการ การใช้บัตรรายการ การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ หนังสืออ้างอิง ประเภทคู่มือวิชาการ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างในข้อใดๆ เช่นกัน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของ

เนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างในข้อใดๆ เช่นกัน

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างในข้อย่อยบางเรื่อง คือ เรื่องการใช้บัตรรายการ เรื่องการเรียงบัตรรายการ เรื่องหนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังรักษาหนังสือ เรื่องลักษณะหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง เรื่องหนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม และสารานุกรม เรื่องหนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ เรื่องหนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ เรื่องการอ่านและการจัดบันทึกเรื่องการเขียนหรือพิมพ์ บรรณานุกรม โดยที่ส่วนใหญ่แล้ว ความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าหัวข้อดังกล่าวมีประโยชน์ มากกว่าความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษามีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา มากกว่าความเห็นของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์

5. ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) และมีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน (ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.47)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อนิสิตมีความเห็นในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ

อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชาบส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

6.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชาบส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่านิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกันเช่นกัน

6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชาบส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่ นิสิตต่างชั้นปีกัน มีความเห็นแตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดิมคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

6.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชาบส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอนวิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษา นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นในทางบวก มากกว่า นิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่ นิสิตต่างคณะวิชากัน มีความเห็นแตกต่างกัน และส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะพลศึกษาที่มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตคณะวิชาอื่นๆ

7. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชาบส 101 ผลการวิจัยพบว่า

7.1 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า รายวิชาบส 101 นี้ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียนดังที่เป็นอยู่ขณะนี้

7.2 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนวิชาบส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องมาสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน

7.3 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน

7.4 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรจัดแยกตามวิชาเอก รองลงไปคือให้จัดคละกัน ไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้ นิสิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน

7.5 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของภาควิชาฯ นิสิตคิดว่าตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาทบทวน

วิจารณ์

1. ความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรายวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชา บส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ผู้สอนทุกคนได้กำหนดแนวทางการสอนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งทางด้านเนื้อหา แบบฝึกหัด สื่อการสอน ทำให้นิสิตสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ของรายวิชาได้ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทำให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งข้อนี้มีความสำคัญมากที่สุด เพราะปัจจุบันการเข้าถึงสารสนเทศต่างๆ จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลายๆอย่าง โดยเฉพาะการใช้โอแพก เพื่อสืบค้นสารสนเทศของห้องสมุด และการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศนอกห้องสมุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้งสองตัวแปร เมื่อเปรียบเทียบแล้วโดยรวมไม่พบความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียน และกำหนดงานหรือแบบฝึกหัดให้ทำอย่างทั่วถึง ทุกคนจึงบรรลุจุดประสงค์การเรียนใกล้เคียงกัน จนไม่พบความแตกต่าง

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ พบว่าส่วนใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เช่นกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตชั้นปีที่ 2 เพิ่งได้เรียนวิชา บส 101 ไปเป็นกลุ่มหลังสุด จึงยังไม่มีความรู้ ทักษะต่างๆ ที่ได้รับไปจากการเรียนในวิชานี้ ทำให้มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ การเรียนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกันมีความเห็นว่าเมื่อเรียนรายวิชา บส 101 แล้ว บรรลุจุดประสงค์ของรายวิชาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของจุดประสงค์ที่พบความแตกต่าง พบว่านิสิตคณะพลศึกษา มีความเห็นว่าตนเองบรรลุจุดประสงค์ของการเรียน มากกว่านิสิตคณะวิชาอื่นๆเช่นกัน การที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในขณะที่เรียนรายวิชานี้ นิสิตคณะพลศึกษายังไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรไปบ้าง จนเมื่อได้ศึกษารายวิชาอื่นๆมากขึ้น จำเป็นที่ต้องค้นคว้าจากห้องสมุดมากขึ้น จึงได้รู้ว่าตนเองก็ได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์

ของรายวิชาไปไม่น้อย คำตอบจึงออกมาเด่นชัดกว่า นิสิตในคณะวิชาอื่น

3. ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าโดยรวมเนื้อหาวิชา บส 101 ทั้งหมดมีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าของตนในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่าเนื้อหาในรายวิชานี้เน้นทักษะการนำไปใช้ประโยชน์จริงในการเรียนในระดับอุดมศึกษา ในกระบวนการสอนมีทั้งอธิบายในเชิงทฤษฎีให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักการต่างๆแต่ละเรื่อง แล้วยังมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติ ให้เกิดทักษะในเรื่องนั้นมากขึ้น นิสิตเมื่อเรียนไปแล้วจึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันที่เป็นนิสิตอยู่ในมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่นิสิตเห็นว่ามีประโยชน์สูงในระดับมาก 5 ข้อแรกคือ การใช้ระบบโอแพกของหอสมุด ความรู้เรื่องสารสนเทศ ความสำคัญของสารสนเทศ ชนิดของห้องสมุดและความสำคัญของห้องสมุด วัสดุสารสนเทศชนิดต่างๆ ที่มีในห้องสมุด ระบบการจัดเก็บ จัดเรียงวัสดุสารสนเทศของห้องสมุด หนังสือ ส่วนต่างๆ ของหนังสือ และการระวังกษาหนังสือ ซึ่งหัวข้อต่างๆที่กล่าวข้างต้นล้วนเป็นหัวข้อสำคัญที่เป็นความรู้พื้นฐานที่นิสิตควรได้เรียนรู้ให้เข้าใจ และเมื่อนิสิตเข้าใจและเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อตนเอง ก็นับว่าการสอนในรายวิชานี้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

สำหรับข้อที่นิสิตมีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง มี 5 ข้อ คือ การเรียงบัตรรายการ การใช้บัตรรายการ การเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศ หนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ เช่น บรรณานุกรม อักษรานุกรม หนังสือแผนที่ หนังสืออ้างอิงประเภทคู่มือวิชาการ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวข้อต่างๆ ข้างต้นนั้นเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญลดลง เช่น เรื่องบัตรรายการ ซึ่งทางสำนักหอสมุดกลางเกือบจะเลิกใช้แล้ว

การสอนของอาจารย์ก็จะเน้นในเรื่องนี้น้อยลงมาก เรื่องการเรียงบัตรรายการก็ลดความสำคัญลง เพราะเมื่อสำนักหอสมุดกลางใช้ระบบโอแพก ความจำเป็นในการทำความเข้าใจเรื่องการเรียงลำดับอักษรก็น้อยลง ส่วนเรื่องการเขียนหรือพิมพ์อัญประกาศนั้น ในการทำรายงาน นิสิตแทบจะไม่ค่อยได้ใช้ จึงเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีประโยชน์ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องหนังสืออ้างอิงประเภทอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากพจนานุกรมและสารานุกรมนั้นก็เช่นกัน ในระดับปริญญาตรี นิสิตมีโอกาใช้หนังสืออ้างอิงที่มีใช้พจนานุกรมและสารานุกรมน้อย ทำให้ นิสิตเห็นประโยชน์ในหนังสือเหล่านั้นระดับปานกลาง

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งในผลรวม และรายข้อ เหตุผลคงคล้ายกันกับที่กล่าวแล้วในข้อ 2.1 คือ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้นอาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียน และให้ความสำคัญในทุกหัวข้อแก่นิสิตทุกคน ไม่ว่าจะเป็เพศใดหรือมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับใด นิสิตจึงมีความเห็นในเรื่องประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อประโยชน์ของเนื้อหาวิชา บส 101 โดยรวมไม่แตกต่างกัน แสดงว่า นิสิตเมื่อเลื่อนระดับชั้นสูงขึ้น ความจำเป็นที่ต้องศึกษาค้นคว้ายังต้องมีอยู่เสมอ ยังต้องใช้ความรู้ที่ได้เรียนในรายวิชานี้อยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ยังเห็นประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างในข้อย่อยบางข้อ โดยที่ส่วนใหญ่แล้ว ความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าหัวข้อดังกล่าวมีประโยชน์ มากกว่าความคิดเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในหัวข้อย่อยเหล่านั้น นิสิตชั้นปีที่ 2 ยังระลึกได้ และใช้ประโยชน์อยู่ จึงมีความคิดเห็นไปลักษณะดังกล่าว

5. ความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 ของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกัน ผลออกมาเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าการสอนของคณาจารย์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในรายวิชาที่เป็นวิชาศึกษาทั่วไปนี้ แต่ละคนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมัยเมื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์เป็นหัวหน้าภาควิชาฯ ได้ประชุมคณาจารย์ในภาควิชาให้ทุกคนพัฒนาปรับการสอนเป็นแนวเดียวกัน ใช้หนังสือประกอบการสอนเล่มเดียวกัน ใช้สื่อการสอนในหัวข้อต่างๆที่เป็นชุดเดียวกันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อนิสิตมีความเห็นในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ อาจารย์เข้าสอนตรงเวลา อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนของอาจารย์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและเต็มใจตอบคำถาม การสอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า ผลคำตอบเป็นเช่นนี้ นับว่าตรงกับที่ทางภาควิชาฯ ได้มุ่งมั่นพยายามที่จะจัดระบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องการเตรียมการสอน การเข้าสอนให้ตรงเวลา การรับฟังความคิดเห็นของนิสิต การเน้นทักษะการศึกษาค้นคว้า

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ย สะสม ชั้นปี และคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่า

6.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร เพศ และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ คงเป็นไปในทำนองเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2.1 หรือ 4.1 คือ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนได้พยายามให้ทุกคนได้สนใจเรียน และให้ความสำคัญในทุกหัวข้อ ไม่ว่าจะ เป็นนิสิตเพศใด หรือนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับใด นิสิตจึงมีความเห็นในเรื่องประโยชน์ของเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกัน

6.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปี พบว่า นิสิตที่อยู่ชั้นปีต่างกันมีความเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความเห็นว่าการสอนของอาจารย์ไปในทางบวกมากกว่าความเห็นของนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างชั้นปีกัน มีความเห็นแตกต่างกัน และเป็นไปในลักษณะเดิมคือ นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตชั้นปีที่ 2 เพิ่งจะผ่านการเรียนในรายวิชานี้ไปเป็นกลุ่มหลังสุด ยังไม่ถึงปีในขณะที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบกับการพัฒนาสื่อการสอนแบบฝึกหัด ได้เข้ารูปเข้ารอยเกือบทั้งหมด นิสิตชั้นปีที่ 2 เป็นชั้นปีที่ได้รับผลจากการพัฒนานี้มากที่สุด จึงมีความเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ดังที่กล่าวแล้ว

6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสอนวิชา บส 101 จำแนกตามตัวแปร คณะวิชา พบว่า นิสิตที่สังกัดคณะวิชาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับการสอน

วิชา บส 101 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีบางข้อที่นิสิตต่างคณะวิชากันมีความเห็นแตกต่างกัน และความคิดเห็นแตกต่าง ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะพลศึกษา และนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่านิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ ประเด็นที่พบนี้เป็นเรื่องน่าแปลก ทั้งๆที่การสอนของอาจารย์ทุกคนได้พยายามปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ทั้งด้านเนื้อหา การให้แบบฝึกหัด การสร้างบรรยากาศในการเรียน การตอบคำถามของนิสิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโดยธรรมชาติของนิสิตคณะพลศึกษามีความสนใจในเรื่องการสืบค้น การค้นคว้าน้อยอยู่แล้ว การเรียนส่วนใหญ่เป็นไปในทางปฏิบัติในวิชาเอกของตน แต่เมื่อมาได้เรียนวิชานี้ อาจารย์ผู้สอนได้เน้นทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ คือให้ทำแบบฝึกหัด ให้สืบค้นสารสนเทศต่างๆด้วยตนเอง จึงได้เกิดการเรียนรู้ ได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของวิชานี้มากกว่าเมื่อตอนเริ่มเรียนอย่างมาก ส่วนนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเรียนเพื่อประกอบอาชีพเป็นครู อาจมีความเข้าใจในกระบวนการสอนของอาจารย์ (Teaching method) โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ถือได้ว่าเป็นการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ อันเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning society) จึงตอบในเรื่องการสอนนี้ในทางบวกมากกว่านิสิตในคณะวิชาอื่นๆ

7. ความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการสอนวิชา บส 101 ผลการวิจัยพบว่า

7.1 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า รายวิชา บส 101 นี้ ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไป บังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียนดัง ที่เป็นอยู่ขณะนี้ การที่นิสิตมีความเห็นเช่นนี้คงเป็นเพราะเมื่อนิสิตได้เรียนรายวิชานี้ไปแล้วได้เห็นว่าสิ่งที่ได้เรียนไปมีประโยชน์ต่อตัวนิสิตเอง คือทราบว่

สารสนเทศที่ต้องการอยู่ในวัสดุประเภทใดบ้างในสำนักหอสมุดกลาง รู้แหล่งสารสนเทศที่สำคัญๆ นอกเหนือจากสำนักหอสมุดกลางในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งที่เป็นสถาบันและแหล่งสารสนเทศในอินเทอร์เน็ต ทั้งยังมีทักษะในการศึกษาค้นคว้า การสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ ซึ่งนิสิตสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับคำตอบข้อ 13 ที่นิสิตตอบว่า โดยรวมนิสิตเห็นว่าวิชานี้มีประโยชน์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับมาก

7.2 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนวิชา บส 101 ควรใช้อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องมาสอน นิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน ความเห็นนี้นับว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา บส 101 อย่างมาก ซึ่งภาควิชาจะนำมาพิจารณาปรับปรุงกระบวนการสอนตามแนวคิดที่นิสิตได้เสนอ

7.3 นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนในรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมีผู้เรียนไม่เกิน 50 คน ความเห็นคงสืบเนื่องมาจากในระยะ 3-4 ปีมานี้ อาจารย์ในภาควิชา ได้เกษียณอายุราชการไป กำลังผู้สอนจึงน้อยลง เป็นความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นใหญ่ที่ห้องหนึ่งๆมีจำนวนนิสิตมากกว่า 50 คน บางชั้นเรียนมีถึง 200 คน การเรียนเป็นห้องใหญ่ ซึ่งบางหัวข้อต้องใช้แผ่นใสภาพตัวอย่างเป็นสื่อการสอน แต่เครื่องอำนวยความสะดวกในห้องเรียนไม่อำนวยที่จะให้นิสิตได้เห็นภาพที่ชัดเจนได้ จึงเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของการสอน นิสิตจึงเห็นว่าถ้าห้องเรียนเล็กลง ผู้เรียนน้อยลง การใช้สื่อการสอนจะมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม จึงอยากให้จัดชั้นเรียนที่มีผู้เรียนน้อยกว่า 50 คน

7.4 นิสิตประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า การจัดกลุ่มผู้เรียนในรายวิชานี้ควรจัดแยกตามวิชาเอก รองลงไปคือให้จัดคละกันไม่คำนึงว่าเป็นวิชาเอกใด เพื่อให้ นิสิตต่างคณะวิชาได้มีโอกาสรู้จักกัน ความเห็นใน ประเด็นแรกนั้นเป็นสิ่งที่ภาควิชาฯ จัดกระทำอยู่แล้ว เพราะเห็นว่าสะดวกแก่การลงทะเบียนของนิสิต และ นิสิตที่อยู่ในวิชาเอกเดียวกัน การปรึกษาหารือในการ เรียนด้วยกันย่อมง่าย ทั้งอาจารย์ผู้สอนเองก็สามารถ เน้นการสอน การยกตัวอย่าง การให้แบบฝึกหัด ให้ สอดคล้องกับสาขาการเรียนของนิสิตวิชาเอกนั้นๆ อย่างไรก็ดีแนวคิดที่จะจัดชั้นเรียนให้เป็นนิสิตวิชาเอก ต่างๆกันได้มาลงทะเบียนเรียนคละกัน ก็เป็นทางหนึ่ง ที่ภาควิชาฯ อาจจะต้องจัดทำและประเมินผลใน โอกาสต่อไป

7.5 นิสิตประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า ถ้าภาควิชาฯ จัดทำบทเรียนในวิชานี้ทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัด ไว้บนอินเทอร์เน็ตที่เว็บไซต์ของภาควิชาฯ นิสิตคิดว่า ตนเองจะสนใจเข้าไปสืบค้นเพื่อศึกษาบททวน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันนิสิตมีโอกาที่จะใช้อินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น ทั้งที่ใช้ในมหาวิทยาลัยที่หน่วยงานต่างๆ จัดให้บริการอยู่ หรือไปใช้ภายนอกมหาวิทยาลัยที่เป็น บริการของเอกชน หรือแม้กระทั่งใช้ที่บ้าน การสืบค้น บทเรียนทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นการทบทวนแบบเรียน หรือเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เพราะสภาพการเรียนที่มหา วิทยาลัยอาจไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องจัดการเรียน การสอนที่ต้องใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งอาจทำให้ผู้ เรียนบางคนไม่สามารถติดตามบทเรียนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งในเรื่องการนำบทเรียนไว้บนอินเทอร์เน็ตก็เป็น แนวคิดที่ภาควิชาฯ กำลังดำเนินการอยู่แล้ว

สรุป

1. นิสิตเห็นว่าเมื่อได้เรียนรายวิชาบส 101 แล้ว นิสิตบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ของตนในระดับมาก

2. นิสิตเห็นว่าการสอนวิชา บส 101 ของ อาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง 6 ข้อแรก คือ อาจารย์เข้า สอนตรงเวลา อาจารย์ให้แบบฝึกหัดแก่ผู้เรียนได้ฝึก ปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนของอาจารย์เป็นไป ตามจุดมุ่งหมายและเค้าโครงของวิชา ทุกครั้งที่สอน อาจารย์เตรียมการสอนมาในระดับดี อาจารย์รับฟัง ความคิดเห็นของผู้เรียนและ เต็มใจตอบคำถาม การ สอนของอาจารย์โดยรวมทำให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของทักษะในการศึกษาค้นคว้า

3. นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า รายวิชา บส 101 นี้ ควรเป็นวิชาศึกษาทั่วไปบังคับให้นิสิตทุกคนต้องเรียนดั่ง ที่เป็นอยู่ขณะนี้ การสอนวิชา บส 101 ควรใช้ อาจารย์สอนเป็นทีม ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละ เรื่องมาสอนนิสิตจะได้เรียนรู้จากอาจารย์หลากหลายคน และในการสอนรายวิชานี้ควรจัดห้องเรียนที่ห้องหนึ่งมี ผู้เรียนไม่เกิน 50 คน

4. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย คือ รายวิชา บส 101 (สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า) นี้ ยังคง ต้องกำหนดเป็นวิชาศึกษาทั่วไปที่กำหนดให้ทุกคนที่เข้า มาเป็นนิสิตใหม่ในมหาวิทยาลัยต้องเรียน การจัด ห้องเรียนควรจัดให้มีผู้เรียนชั้นละไม่เกิน 50 คน แต่ ถ้าเป็นความจำเป็นต้องใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่ ก็ควร ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่ สามารถให้ผู้เรียนทุกคนรับรู้ได้อย่างชัดเจนพร้อมๆกัน ไม่ว่าจะ เป็นภาพหรือเสียง

5. ข้อเสนอแนะต่อภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คือ ภาควิชาฯ ควรวางแผนทดลองจัดการสอนโดยใช้ ผู้สอนเป็นทีม อาจารย์ท่านใดเชี่ยวชาญในเรื่องใด ให้ดำเนินการสอนในเรื่องนั้นๆ

บรรณานุกรม

- คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2543). **สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินดา จำเริญ. (2529). **การบริการผู้อ่าน**. ขอนแก่น : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นนทนา เพ็ญพ่อง. (2514). **บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพร ศุภโสภณ. (2536). **ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นิธิมา สังคหะ. (2527). **การศึกษาการใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา** ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2519). **หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต พ.ศ. 2519**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์; และ พวา พันธุ์เมฆา, บรรณาธิการ. (2537). **บนถนนสายวิชาชีพ: ที่ระลึกในโอกาสเกษียณอายุราชการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิษณุ ทับเที่ยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญสม ก้านสังวร**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์**. (2541). กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไร สรรพเศรษฐ์. (2536). **การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Breivik, Patricia Senn. (1992). **Planning the Library Instruction Program**. Chicago : American Library Association.
- Donalson, Kelly A. (1999). "Library Research Success: Designing an Online Tutorial to Teach Information Literacy Skills to First-Year Students," **The Internet and Higher Education**. 2(4) : 237-251.
- Evans, G. Edward.; Amdeo, Anthony J.; & Carter, Thomas L. (1999). **Introduction to Library Public Services**. 6th ed. Englewood Colorado. : Libraries Unlimited.
- Gates, Jean Key. (1994). **Guide to the Use of Libraries and Information Resources**. 7th ed. New York: McGraw-Hill.

- Hitt, Charles Jefferson. (1991). An Evaluation of a Bibliographic Instruction Course in the General Education Curriculum of Mankato State University: Effects of Library-Media Education 101 on Library-Use Skills and Behaviors (Minnesota, User Education). **Dissertation Abstracts Online**. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Darlyn M. (1970, Autumn). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**. 3 : 607-610.
- Lechner, Judith V. (1989). "Bibliographic Instruction Evaluation: A Study Testing the Correlations Among Five Measures of the Impact of a Bibliographic Instruction Program on Undergraduates' Information Searching Behavior in Libraries." **Dissertation Abstracts Online**. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.
- Roberts, Anne F.; & Blandy, Susan G. (1989). **Library Instruction for Librarians**. 2nd revised ed. Englewood, Colorado : Libraries Unlimited.
- Toomer, Clarence. (1993). "Adult Learner Perceptions of Bibliographic Instructional Services in Five Private Four-Year Liberal Arts Colleges in North Carolina (Private Colleges). **Dissertation Abstracts Online**. (Online). Available: <http://thailis.uni.net/dao/detail/asp>. Retrieved January 7, 2001.